876/11

Den 3. oktober 2011 blev i sag nr. 78.219:

xxxxx xxxxxxxx xxxxx
xxxxxxxxxxxxxx xx xxxxx
xxxx xxxxxxxx

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikrede har en firmapensionsordning i PFA Pension. Han klager over, at selskabet har krævet udbetalte aldersdækninger tilbagebetalt.

Selskabet henviser til, at klageren modtog udbetalingerne i ond tro.

Klageren er født i 1944. Han blev omfattet af pensionsordningen pr. 1/1 1997 som led i en tidligere ansættelse. Da arbejdsgiveren i 2005 besluttede at skifte pensionsleverandør, fik klageren mulighed for enten at omskrive sin eksisterende pensionsordning til fripolice eller overføre ordningen til det nye selskab. Til brug for dette valg underskrev han den 3/11 2005 en "BEGÆRING OM ÆNDRING TIL FRIPOLICE SAMT OVERFØRSEL (§ 41 OVF)". Af begæringen fremgår bl.a.:

"FRIPOLICE:
Ovennævnte police® bedes ændret til fripolice pr. *1/1-2006*

OVERFØRSEL:
Ovennævnte police® bedes overført til følgende forsikringsselskab: *Nordea Pension*."

Ved en fejl omskrev selskabet hans ordning til fripolice, selvom hele depotet den 6/12 2006 blev overført til det nye selskab. Det fremgår i øvrigt, at det nye selskab i september 2006 fremsatte anmodningen om overførsel.

I februar 2007 modtog klageren en årsoversigt fra selskabet vedrørende 2006, hvoraf bl.a. fremgik, at ordningen var omskrevet til fripolice med nedsatte dækninger og bortfald af dækninger. Ligeledes fremgik det af oversigtens side 4 bl.a., at der ikke var indbetalt præmie i hele 2006. Selskabet fremsendte efterfølgende løbende årsoversigter for 2007 og 2008 til ham med oplysning om bl.a. ordningens fripoliceværdi og dækningernes størrelse.

Det nye selskab fremsendte primo 2008 en årsoversigt for 2007. I årsoversigtens side 3 figurerer en kontooversigt for perioden 1/1 til 31/12 2007. Det fremgår af denne, at hans opsparing i 2007 er vokset med 745.392 kr.

I brev af juni 2009 oplyste selskabet til klageren, at han kunne få udbetalt pension fra 1/8 2009 og vedlagde samtidig udbetalingsblanketter til dette brug. Den 29/7 2009 udbetalte selskabet månedlig pension svarende til 4.228 kr. før skat. Kapitalpensionen på 330.400 kr. før afgift blev udbetalt den 30/7 2009.

I selskabets mail af 17/11 2009 til klageren hedder det bl.a.:

> "**Vi beder dig betale et beløb tilbage**
> Vi har udbetalt og overført et beløb på 208.556,00 kr. til din konto.
>
> Beløbet er overført dels som et engangsbeløb på 198.240,00 kr. pr. 1. august 2009 og dels som en månedlig pension på i alt 10.316,00 kr. Den månedlige pension er udbetalt fra 1. august 2009 og er udbetalt i 4 måneder. pensionen er stoppet pr. 1. december 2009 og der vil ikke blive udbetalt mere pension."

I en mail af 2/2 2010 til selskabet citerede klageren en del af en vurdering, som han havde fået fra sin rådgiver. Heri hedder det bl.a.:

> "*Området er ikke lovreguleret, men der findes en omfattende retspraksis vedrørende* condictio indebiti, for *både pengeinstitutter og lønudbetalinger.*
>
> Den afgørende forudsætning for at kræve tilbagebetaling er om modtageren har været i **ond tro.** Hvilket naturligvis vil være en konkret vurdering.
> I vurdering vil også indgå hvem der kan lastes for den fejlagtige udbetaling, en **erhvervsdrivendes særlige ansvar** og mulig **passivitet.**
>
> *Årsopgørelser med prognoser og depotopgørelser, etc., er meddelt fra PFA fra primo 2006 og frem til ultimo 2010, og har bekræftet både kapital- og ratepensioner. Breve fra juli 2009 bekræfter både kapitalpensionens udbetaling og månedlige ratepensioner fra 1 aug. 2009.*

Begrundet god tro, som er det tilfælde, hvor pensionsmodtageren er blevet ukorrekt informeret ved årlige depotopgørelser og prognoser, eller forud positivt har fået pensionsselskabets løbende advis underbygger god tro om forventede kommende udbetalinger.

Omkring tilbagebetalingspligten er der en afgørende forskel på om det er forbrugeren eller den erhvervsdrivende som har modtaget et for stort beløb.
En erhvervsdrivende må antages at være forpligtet til at gennemgå sine regnskaber, bogholderier mv. minutiøst, gælder det samme normalt ikke for forbrugere. Forbrugere må i generelt kunne stole på at det modtagne beløb er korrekt. *Den gældende retspraksis er altså restriktiv og stiller store krav til selskabet om at kunne føre bevis for, at modtageren har været i ond tro, ligesom den tidsmæssige udstrækning og hyppigheden af den løbende forkerte information om kommende udbetalinger, er afgørende.*

Et andet afgørende moment i vurdering er den udviste passivitet hos den part som har udbetalt det for store beløb. Kravet er, at man har pligt til at kræve tilbagebetaling på en overskuelig og troværdig måde hurtigst muligt.

På baggrund af det oplyste har PFA udvist retsfortabende passivitet i over 4 år og har dermed en meget dårlig sag.

Vores vurderinger er at ifølge praksis kan en pensionsmodtager, der i god tro har modtaget for meget i pension, ikke afkræves tilbagebetaling af den for meget udbetalte pension. Pensionsselskabet har som udgangspunkt ansvaret for, at det er den korrekte pension, der udbetales og bærer samtidig risikoen for, en fejludbetaling."

Selskabet anførte i en mail af 24/2 2010 til klageren bl.a.:

"På baggrund af en konkret vurdering af *din* sag, lægger PFA til grund, at der ikke foreligger god tro på din side. Jeg skal i den forbindelse bemærke, at ond tros-begrebet spænder over såvel de situationer, hvor man *indser* et givent forhold, som de situationer, hvor man *burde indse* et sådant forhold.

Det er min klare opfattelse, at du i hvert fald *burde* have indset, at der var tale om en fejl - både da du uforandret modtog årsopgørelser m.v. fra PFA, efter du havde overført din pensionsordning (inkl. depot) til NORDEA, og da du fik udbetalt pensionsmidler fra PFA i 2009.

Min vurdering beror på flere forskellige momenter, hvoraf jeg her nedenfor i hovedtræk vil nævne de vægtigste.

Din arbejdsgiver har (med dit vidende) i 2005 opsagt din pensionsordning hos PFA pension, og du har i den forbindelse *egenhændigt* anmodet NORDEA om at anmode PFA Pension om at overføre dit opsparede depot til NORDEA. Overførsel af midlerne er sket på baggrund af din accept af 3. november 2005, hvilket NORDEA kan bekræfte. (Kopi af overførselsanmodningen inkl. overførselsbilag vedhæftes på ny til orientering. Anmodningen er dog tidligere fremsendt til dig pr. mail.) Du har således selv deltaget aktivt i flytningen af dit pensionsdepot til NORDEA, hvorefter du ikke længere havde ordninger hos eller aftaler af nogen art med PFA.

Den fortsatte udsendelse af årsopgørelser m.v. til dig (efter overførslen af depotet e.a.), beror på en teknisk fejl i PFA's system, idet det ikke er blevet registreret behørigt, at dit depot er blevet overført til NORDEA i 2005. Udsendelse af årsopgørelserne til samtlige PFAs kunder

sker pr. automatik, og hver enkelt kundes policer og øvrige forhold kontrolleres ikke specifikt ved den lejlighed. Det er således forklaringen på, at fejlen ikke er konstateret i den forbindelse.

Efter vores optegnelser har du på intet tidspunkt henvendt dig til PFA for at få opklaret, hvorfor du fortsat modtog årsopgørelser m.v. fra PFA pension til trods for, at din ordning var ophørt og dit depot var overflyttet til NORDEA. Havde du rettet henvendelse herom, havde PFA fået fokus på fejlen og kunne have rettet denne. I så fald var beløbet ikke fejlagtigt blevet udbetalt til dig.

Dit depot hos PFA havde i øvrigt en ikke uanseelig størrelse. Det må i øvrigt antages, at de fleste opsparere ville bemærke det, hvis der pludselig skete en fordobling af deres depot på ca. 700.000 kr., hvilket der er sket i dit tilfælde.

Du har intet oplyst om, hvorvidt du også har modtaget en udbetaling fra NORDEA sideløbende med, at du har modtaget udbetalingerne fra PFA. Såfremt dette måtte være tilfældet, burde dette ligeledes give anledning til undren fra din side.

For en god ordens skyld skal jeg til din rådgivers vurdering af sagen bemærke, at der ikke har optrådt en fejlagtig oplysning i PFA's regnskaber i fire år. Udbetalingen sker/påbegyndes som sagt den 1. august 2009 - og ikke fire år tilbage i tiden. Og for så vidt angår argumentet om, at der skulle være udvist passivitet i fire år afvises dette i øvrigt, idet det tidspunkt, der tidligst kan lægges til grund ved en vurdering af, om der er udvist retsfortabende passivitet, er det tidspunkt, hvor kravet er *opstået* og man (tilbagesøgende part) er blevet bekendt med/eller burde være blevet bekendt med kravets eksistens. PFAs tilbagebetalingskrav opstår først i august 2009, og det er i sagens natur først efter dette tidspunkt, PFA bliver bekendt med kravets eksistens.

PFA konstaterer umiddelbart efter udbetalingen i august 2009 fejlen og tilskriver dig herom den 17. november 2009. Der er således på ingen måde udvist passivitet fra PFA's side.

Du må således - med henvisning til ovenstående om begrebet *ond tro* - antages at have haft den fornødne viden om, at det beroede på en fejl, at du fik udbetalt pension fra en ordning i PFA, som du vidste, var opsagt. Og kravet består som nævnt ovenfor, da PFA *ikke* har udvist retsfortabende passivitet. D fastholdes således, at du er forpligtet til at tilbagebetale det til dig fejlagtigt udbetalte beløb."

Selskabet har i brev af 19/5 2010 til nævnet redegjort for sin stillingtagen således:

"**PFA Pensions begrundelse for at fastholde afgørelsen**
Det bemærkes, at [klager] på intet tidspunkt har henvendt sig til PFA Pension for at få opklaret, hvorfor han på trods af, at hans fulde pensionsopsparing blev overført til Nordea Liv og Pension, fortsat modtog årsoversigter fra PFA Pension, hvor det fremgik, at han stadig havde sin pensionsopsparing i PFA Pension. Da han fortsat modtog oversigterne burde han således have indset, at hans pensionsordning i PFA Pension ved en fejl ikke var blevet hævet.

Fejlen burde han ligeledes have indset på baggrund af blandt andet de årsoversigter, som han har modtaget fra Nordea Liv og Pension, som viser udviklingen i hans pensionsopsparing i Nordea Liv og Pension.

Derudover skal det fremhæves, at PFA Pension har krævet det fejlagtigt udbetalte beløb straks efter fejlens konstatering.

Det skal desuden nævnes, at PFA Pension ikke kunne konstatere fejlen i forbindelse med udsendelsen af årsopgørelserne til [klager]. Udsendelse af årsoversigter til PFA Pension's kunder sker pr. automatik, og hver enkelt kundes policer og øvrige forhold kontrolleres derfor ikke specifikt ved den lejlighed.

Konklusion
PFA Pension fastholder derfor, at [klager] skal tilbagebetale det fejlagtigt udbetalte beløb, idet han indså eller burde have indset, at udbetalingen fra PFA Pension beroede på en fejl."

Heroverfor har klageren i brev af 2/6 2010 til nævnet bl.a. bemærket:

"**Ond tro**
Spørgsmålet om god eller ond tro må naturligvis bero på en konkret vurdering og ikke mindst hvem der kan lastes for den fejlagtige udbetaling.
Da jeg i over et år intet hørte fra PFA, Nordea eller Komplet Pensionsrådgivning om at en overførsel var sket betragtede jeg sagen aftalen med PFA som en fripolice hvor indbetalingerne fremover gik til Nordea. Anmodningen om fripolice har jeg set som netop en anmodning om fripolice, set i lyset af de årlige årsopgørelser.

PFA gør det til et kernepunkt at jeg havde eller burde have kendskab til PFA's fejl. Hele min pensionsordning blev håndteret af virksomhedens pensionsrådgiver Komplet Pensionsrådgivning og derfra har man på intet tidspunkt antydet at noget kunne være galt. Ca. 1 år senere samlede jeg alle bankforretninger hos Nordea, som jeg intet havde haft med at gøre tidligere.
I den forbindelse endte jeg med også at samle en række pensionsaftaler hos Nordea, både kapitalpensioner og ratepensioner og havde i den forbindelse flere gennemgange af alle mine økonomiske forhold, uden at Nordea fandt noget unormalt. Økonomien var da ret turbulent i forbindelse med salg af hus og køb af lejlighed og overgang til efterløn 2006. I forbindelse med overgang til efterløn havde jeg møder med virksomhedens pensionsrådgiver Komplet Pensionsrådgivning, der var ved at overgå til …, men med samme personlige rådgiver. Heller ikke pensionsrådgiveren fandt noget at bemærke.

At jeg som lægmand skulle have opdaget en fejl hos en af landets største pensionsselskaber kan jeg ikke se som belæg for ond tro.

Passivitet
PFA kommenterer at jeg ikke har henvendt mig tidligt til dem, om fejl.
Da jeg som tidligere nævnt, i over et år intet hørte fra PFA, Nordea eller Komplet Pensionsrådgivning om at en overførsel var sket, betragtede jeg sagen aftalen med PFA som en fripolice hvor indbetalingerne fremover gik til Nordea.

Da jeg ikke havde mistanke om nogen fejl havde jeg intet at henvende mig til PFA om.

PFA udviste derimod selv passivitet. Kravet må være at man har pligt til at kræve tilbagebetaling på en overskuelig og troværdig måde, hurtigst muligt.
PFA mener at man umiddelbart efter udbetalingen fremsender brev med krav om tilbagebetaling. Fra 1 udbetaling 1. Aug. 2009 til omtalte brev af 17 nov., gik der over 3 en halv måned. At brevet så først kom til kendskab efter 2 forgæves henvendelser fra min side, 14 Jan. 2010, er en anden uheldig omstændighed."

Hertil har selskabet i brev af 22/6 2010 til nævnet bl.a. anført:

> "[Klager] anfører i brevet, at han antog, at overførslen af hans pensionsordning fra PFA Pension til Nordea Liv og Pension ikke fandt sted, og at hans pensionsordning i PFA Pension i stedet blev omskrevet til fripolice. Det bemærkes i den forbindelse, at overførslen skete i overensstemmelse med [klagers] begæring af 3. november 2005, og at han ikke henvendte sig til PFA Pension for at få sin pensionsmæssige situation afklaret.
>
> [Klager] oplyser endvidere, at han ikke havde mistanke om fejl. Dette på trods af, at han kunne se på de årlige pensions- og depotoversigter fra Nordea Liv og Pension og PFA Pension, at hans depot i PFA Pension forblev uændret, selvom hans depot i Nordea Liv og Pension steg med 705.517,00 kr.
>
> Det bemærkes desuden, at PFA Pension konstaterede udbetalingsfejlen kort efter udbetalingens påbegyndelse, hvorefter [klager] blev anmodet om tilbagebetaling af det fejlagtigt udbetalte beløb.
>
> Afslutningsvis skal PFA Pension fremhæve, at der er tale om et så stort beløb, at forsikrede burde have indset, at det var en fejl, at hans samlede pensionsopsparing fra en dag til en anden var steget med 705.517,00 kr."

Parterne har ført yderligere korrespondance for nævnet, hvor deres synspunkter i det væsentligste er gentaget.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

> "**§ 3. Præmiebetalingen indstilles/genoptages**
> Indstilles præmiebetalingen før det tidspunkt, der er fastsat i forsikringsaftalen, bliver forsikringsdækningen opretholdt i fuldt omfang i 3 måneder. Derefter fortsætter forsikringen som præmiefri forsikring (fripolice) med nedsat forsikringsdækning, medmindre andet er aftalt med PFA Pension."

Nævnet udtaler:

Det kan som ubestridt lægges til grund, at depotet blev overført til Nordea Liv og Pension, hvilket også fremgår af årsoversigt fra 2007 fra Nordea Liv og Pension, og at ydelser fra Nordea Liv og Pension endnu ikke er udbetalt.

Klageren kunne efter nævnets opfattelse ikke forvente at kunne modtage ydelser fra begge selskaber, hvorfor nævnet finder, at klageren er forpligtet til at tilbagebetale det modtagne beløb.

At klagerens rådgivere ikke har reageret, kan ikke føre til andet resultat.

Derfor

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Poul Sørensen